

pieczęćka jednostki organizacyjnej

**OPIS PRZEDMIOTU, PROGRAMU NAUCZANIA
ORAZ SPOSOBÓW WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA**

CZEŚĆ „A”*
(opis przedmiotu i programu nauczania)

OPIS PRZEDMIOTU		
Nazwa przedmiotu	Pedagogika	
Wydział	Wydział Humanistyczny	
Instytut/Katedra	Instytut Filologii Polskiej i Kulturoznawstwa	
Kierunek	Filologia polska	
Specjalność/specjalizacja	nauczycielska	
Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia	
Profil	ogólnoakademicki	
Forma studiów	stacjonarne	
Rok/semestr	I/II	2/3
Tytuł /stopień naukowy (zawodowy). Imię i nazwisko prowadzącego przedmiot/ koordynatora przedmiotu	dr Joanna Szymczak	
Liczba godzin dydaktycznych i formy zajęć	75 godzin, w tym: 45 godzin wykładów + 30 godzin konwersatoriów	
Liczba punktów ECTS	5	
Rygor zaliczenia	zaliczenie, egzamin ustny (lub pisemny), zaliczenie z oceną	
Typ przedmiotu	przedmiot specjalnościowy	
Język wykładowy	język polski	
Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne	zdolność korzystania z wiedzy uprzedniej; zdolność krytycznego analizowania materiałów źródłowych; umiejętność pracy w zespole	
Efekty kształcenia	Efekty kierunkowe	Efekty przedmiotowe
	Student ma podstawową wiedzę o normach, zasadach, regułach organizujących struktury i instytucje społeczne, o człowieku jako podmiocie konstruującym struktury społeczne, zna zasady funkcjonowania i działania w tych strukturach (K_W21)	W01: student zna podstawowe aspekty niezbędne w projektowaniu drogi uczenia się oraz w projektowaniu działań opiekuńczo-wychowawczych w szkole dla uczniów II etapu edukacyjnego W02: student zna wybrane dziedziny działań nauczyciela oraz wybrane metody i techniki sprzyjające ich rozpoznawaniu W03: student rozumie specyfikę opracowywania i wykorzystywania gromadzonych danych o uczniu
	Student wyszukuje, obserwuje, analizuje, interpretuje, selekcjonuje	U01: student potrafi stosować strategie pracy z tekstem

	i użytkuje pochodzące z różnych źródeł informacje z zakresu kultury, literatury i języka/pedagogiki, psychologii, dydaktyki, etyki, emisji głosu, a także z zakresu nowoczesnych technologii informatycznych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy (K_U01)	
	Student posługuje się podstawową terminologią, dobiera i stosuje odpowiednie metody, narzędzia badawcze oraz opracowuje i prezentuje wyniki pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, kultury, edytorstwa/ pedagogiki/ psychologii/dydaktyki (K_U02)	U02: student potrafi skonstruować narzędzie sprzyjające gromadzeniu danych o uczniu lub zespole uczniów U03: student potrafi opracować informacje zgromadzone o uczniu lub zespole uczniów za pośrednictwem wybranego narzędzia badawczego bądź wybranych narzędzi badawczych
	Student identyfikuje i rozstrzyga problemy związane z własną aktywnością zawodową w wybranej sferze działalności typowej dla danej specjalności (K_K06)	K01: student potrafi identyfikować problem lub problemy istotne dla ucznia bądź zespołu uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej oraz dla własnego bycia i stawania się nauczycielem
..... data podpis prowadzącego/koordynatora przedmiotu	

Objaśnienia:

* Część „A” sylabusu (Opis przedmiotu i programu nauczania) ma postać jednorodną i jako wzór obowiązuje w całej uczelni.

1. Opis przedmiotu jest opracowany i podpisywany przez prowadzącego przedmiot w przypadku, gdy dany przedmiot jest prowadzony wyłącznie przez jedną osobę.
2. Opis przedmiotu jest opracowany i podpisywany przez koordynatora przedmiotu w przypadku, gdy dany przedmiot jest prowadzony przez więcej niż jedną osobę, np. ze względu na różne formy realizacji przedmiotu (wykład + ćwiczenia); przygotowanie przez koordynatora opisu przedmiotu wymaga współpracy z pozostałymi osobami prowadzącymi przedmiot.
- 3.

PROGRAM NAUCZANIA PRZEDMIOTU	
Rok akademicki: (2016/2017//2017/2018) Semestr: (letni//zimowy)	
Nazwa przedmiotu	Pedagogika
Wydział	Wydział Humanistyczny
Instytut/Katedra	Instytut Filologii Polskiej i Kulturoznawstwa
Kierunek	Filologia polska
Specjalność/specjalizacja	nauczycielska
Opisywana forma zajęć	Wykład
Liczba godzin dydaktycznych	45 (30 + 15)
Tytuł /stopień naukowy (zawodowy). Imię i nazwisko prowadzącego zajęcia	dr Joanna Szymczak
Treści programowe realizowane podczas zajęć	

1. **Projektowanie drogi uczenia się uczniów** (proces uczenia się; zadania rozwojowe a cele edukacji w drugim etapie kształcenia; modele i strategie pracy z uczniami szkoły podstawowej; rola i zadania nauczyciela; wspieranie ucznia w adaptacji w zmieniającej się rzeczywistości szkolnej; program szkolny)
2. **Poznanie uczniów – indywidualności tworzących zespół klasowy** (nauczyciel jako diagnosta środowiska dydaktyczno-wychowawczego; proces poznawania ucznia w celu tworzenia pozytywnego klimatu wychowawczego; współpraca nauczyciela z rodzicami ucznia oraz ze środowiskiem lokalnym; istota opracowywania i wykorzystywania gromadzonych danych; istota wybranych metod oraz technik poznawania ucznia i zespołu klasowego; dziedziny działań rozpoznawczych: wybrane właściwości psychiczne uczniów, wybrane zaburzenia w rozwoju; dynamika grupy uczniowskiej; postawy, aspiracje, wartości uczniów; motywacja do uczenia się; pozaszkolne zajęcia ucznia i jego środowisko społeczne)
3. **Projektowanie działań opiekuńczo-wychowawczych** (zadania rozwojowe a cele wychowania; konflikty z rówieśnikami; kryzys autorytetu rodzica i nauczyciela; konflikty z rodzicami i nauczycielami; pułapki opieki i wychowania; rola oraz zadania nauczyciela i wychowawcy: stymulowanie rozwoju społeczno-moralnego uczniów, rozwiązywanie konfliktów, mediacje; społeczne otoczenie rodziny w procesie wychowania ucznia – szanse i zagrożenia: aspekt edukacyjny, agresja, uzależnienia, grupy nieformalne, przemoc)

Metody dydaktyczne	Model nauczania podającego (wykład konwersatoryjny)
Metody i kryteria oceniania	Opracowanie pisemne wybranego artykułu naukowego lub popularnonaukowego przy zastosowaniu wybranej strategii pracy z tekstem
Rygor zaliczenia	zaliczenie; egzamin ustny (lub pisemny)
Literatura podstawowa	<p>Appelt K. (2005). Wiek szkolny. Jak rozpoznać potencjał dziecka? W: A. I. Brzezińska (red.), <i>Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa</i> (s. 259-301). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.</p> <p>Brzezińska A. I., Lutomski G., Smykowski B. (red.). (1995). <i>Dziecko wśród rówieśników i dorosłych</i>. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.</p> <p>Filipiak E., Szymczak J. (2014). <i>Edukacja szkolna. Środkowy wiek szkolny</i>. W: A. I. Brzezińska (red.), <i>Niezbędnik Dobrego Nauczyciela, Seria III Edukacja</i>. Tom 4, Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych.</p> <p>Filipiak E., Lemańska-Lewandowska E. (2014). <i>Opieka i wychowanie. Środkowy wiek szkolny</i>. W: W: A. I. Brzezińska (red.), <i>Niezbędnik Dobrego Nauczyciela, Seria II Opieka i wychowanie</i>. Tom 4, Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych.</p> <p>Janowski A. (2002). <i>Poznanie uczniów. Zdobywanie informacji w pracy wychowawczej</i>. Warszawa: FRASZKA EDUKACYJNA.</p> <p>Wiliński P. (2005). Wiek szkolny. Jak rozpoznać ryzyko i jak pomagać? W: A. I. Brzezińska (red.), <i>Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa</i> (s. 259-301). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.</p>
Literatura uzupełniająca	<p>Babula S. (2012). Rodzice partnerami szkoły. Partnerstwo, czyli co: W: G. Mazurkiewicz (red.), <i>Jakość edukacji. Różnorodna perspektywa</i> (s. 297-310). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.</p> <p>Nowosad I., Szymański M. J. (red.). (2001). <i>Nauczyciele</i></p>

	<i>i rodzice. Współpraca w wychowaniu.</i> Zielona Góra: Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego. Paris S. C., Ayres L. R. (1997). <i>Stawanie się refleksyjnym uczniem i nauczycielem.</i> Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
..... data podpis prowadzącego daną formę zajęć
..... data podpis koordynatora przedmiotu

Objaśnienia do „Programu nauczania przedmiotu”:

1. „Program nauczania przedmiotu” sporządza się odrębnie dla każdej formy przedmiotu.
2. „Program nauczania przedmiotu” jest opracowywany przez prowadzącego daną formę zajęć.

PROGRAM NAUCZANIA PRZEDMIOTU	
Rok akademicki: (2016/2017//2017/2018) Semestr: (letni//zimowy)	
Nazwa przedmiotu	Pedagogika
Wydział	Wydział Humanistyczny
Instytut/Katedra	Instytut Filologii Polskiej i Kulturoznawstwa
Kierunek	Filologia polska
Specjalność/specjalizacja	nauczycielska
Opisywana forma zajęć	Konwersatorium
Liczba godzin dydaktycznych	30 (15 + 15)
Tytuł /stopień naukowy (zawodowy). Imię i nazwisko prowadzącego zajęcia	dr Joanna Szymczak (semestr 2) mgr Adam Mroczkowski (semestr 3)
Treści programowe realizowane podczas zajęć	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe pojęcia dydaktyczne kreujące ramę teoretyczną (uczenie się, uczenie, samokształcenie, wychowanie, nauczanie, kształcenie, edukacja, system oświatowo-wychowawczy) oraz ich wzajemne korelacje 2. Specyfika systemu dydaktycznego (system klasowo-lekcyjny, szkoła tradycyjna, szkoła progresywistyczna – cechy, twórcy, organizacja warunków uczenia się, zalety, aspekty budzące kontrowersje) 3. Szkoła jako instytucja wspomagająca rozwój ucznia (istota przesunięcia progresywistycznego, modele szkoły współczesnej, szkoła jako organizacja ucząca się) 4. Wybrane problemy i konteksty uczenia się (uczenie się w wybranych podejściach teoretycznych, dwa „bieguny” inspiracji dla nauczyciela pracującego z uczniem: behawioryzm i konstruktywizm, wzory i strategie uczenia się, style nauczania) 5. Specyfika bycia i uczenia się z rówieśnikami oraz od rówieśników (model uczenia się we współpracy i metoda tutoringów rówieśniczych jako swoiste „narzędzia” sprzyjające: poszerzeniu autonomii i samodzielności uczniów, rozwijaniu kompetencji społecznych uczniów, nawiązywaniu relacji koleżeńskich i przyjaźni, rozwijaniu zdolności rozwiązywania konfliktów z rówieśnikami) 6. Znaczenie strategii uczenia się dla adaptacji ucznia w zmieniającej się rzeczywistości szkolnej (zdolność korzystania ze strategii uczenia się i zdolność tworzenia przez 	

	<p>uczniów własnych strategii jako szansa na doświadczanie sukcesów edukacyjnych, szansa na zajmowanie atrakcyjnej pozycji w grupie rówieśniczej oraz na nawiązywanie relacji koleżeńskich i przyjaźni)</p> <p>7. Nauczyciel w roli diagnosty środowiska dydaktyczno-wychowawczego (konstruowanie narzędzi pozwalających rozpoznawać określone dziedziny dotyczące uczniów II etapu edukacji, takie jak: pozycja społeczna ucznia w grupie, koleżeństwo i przyjaźń, konflikty z rówieśnikami, ambicje, wartości i aspiracje, motywacja do uczenia się, wybrane dysharmonie i zaburzenia rozwojowe; analizowanie zgromadzonych danych, wnioskowanie i proponowanie rozwiązań wspierających rozwój uczniów – ze szczególnym uwzględnieniem zadań rozwojowych uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej)</p> <p>8. Program wychowawczy jako projekt wspierania: (1) uczniów w byciu (i stawianiu się) świadomymi własnych: praw, obowiązków, możliwości, zdolności, predyspozycji, szans i zagrożeń uczestnikami życia rodzinnego i społeczno-kulturalnego; (2) środowiska rodzinnego uczniów i współpracy z rodzicami/opiekunami</p>
Metody dydaktyczne	Dyskusja, model uczenia się we współpracy, analiza materiałów źródłowych
Metody i kryteria oceniania	Wykonanie prac pisemnych (projekt godziny wychowawczej, narzędzie do diagnozy wybranego problemu)
Rygor zaliczenia	zaliczenie z oceną
Literatura podstawowa	<p>Appelt K., Matejczuk J. (2014). Tutoring rówieśniczy – stara metoda na nowo odkrywana. <i>Psychologia w Szkole</i>, 1 (42), 21-30.</p> <p>Arends R. I. (2002). <i>Uczymy się nauczać</i>. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.</p> <p>Buzan T. (2007). <i>Mapy twoich myśli</i>. Łódź: JK.</p> <p>Filipiak E. (2008). Uczenie się w klasie szkolnej w perspektywie socjokulturowej. W: E. Filipiak (red.), <i>Rozwijanie zdolności uczenia się. Wybrane konteksty i problemy</i>. Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.</p> <p>Gołębiak D. (2010). Szkoła –Kształcenie-Nauczyciel. W: Z Kwieciński, B. Śliwerski (red.). <i>Pedagogika. Podręcznik akademicki</i>, (tom 2 ,część II, s. 96-320). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Jarosz, E., Wysocka E. (2006). <i>Diagnoza psychopedagogiczna podstawowe problemy i rozwiązania</i>. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”.</p> <p>Klus-Stańska, D. (2006). Behawiorystyczne źródła myślenia o nauczaniu, czyli siedem grzechów głównych wczesnej edukacji. W: D. Klus-Stańska, E. Szatan, D. Bronk, D. (red.), <i>Wczesna edukacja, między schematem a poszukiwaniem nowych ujęć naukowo-badawczych</i>. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.</p> <p>Kupisiewicz, C. (2012.). <i>Dydaktyka. Podręcznik akademicki</i>. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.</p> <p>Niemierko, B. (2007). <i>Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki</i>. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.</p> <p>Ledzińska M., Czerniawska E. (2011). <i>Psychologia nauczania. Ujęcie poznawcze</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Łobocki, M. (2011). <i>Metody i techniki badań pedagogicznych</i>. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.</p> <p>Okoń, W. (2003.). <i>Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej</i>. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”.</p> <p>Philips, D.C., Soltis, J. F. (2003). <i>Podstawy wiedzy o nauczaniu</i>.</p>

	Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. Rubacha, K. (2003). Podstawowe pojęcia w pedagogice. W: Z. Kwieciński, B. Sliwerski (red.), <i>Pedagogika. Podręcznik akademicki</i> , (tom 1, część I, s. 24-29). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. Śliwerski B. (2001). <i>Program wychowawczy szkoły</i> . Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
Literatura uzupełniająca	Boral B., Boral T. (2013). <i>Techniki zapamiętywania</i> . Warszawa Samo Sedno. Brzezińska A. I. (2008). Nauczyciel jako organizator społecznego środowiska uczenia się. W: E. Filipiak (red.), <i>Rozwijanie zdolności uczenia się. Wybrane konteksty i problemy</i> (s. 35-49). Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Wawrzyniak-Beszterda R. (2004). Relacje komunikacyjne nauczyciel-uczeń. Uwagi na marginesie badań. <i>Studia Edukacyjne</i> , 6, 289-300.
..... data podpis prowadzącego daną formę zajęć
..... data podpis koordynatora przedmiotu

CZĘŚĆ „B”
(opis sposobów weryfikacji efektów kształcenia)

**Opis sposobu realizowania i sprawdzania efektów kształcenia dla przedmiotu
z odniesieniem do form zajęć i sprawdzianów**

Efekty kształcenia a forma zajęć			Metody oceniania efektów kształcenia	
Efekty kształcenia dla **		Forma zajęć	Metody oceniania***	Efekty kształcenia dla przedmiotu
kierunku	przedmiotu			
K_W21	W01, W02, W03	W		
K_U01	U01	K	Narzędzie do diagnozy wybranego problemu – opracowanie pisemne	W02, W03, U02, U03, K01
K_U02	U02, U03	K	Opracowanie pisemne wybranego artykułu naukowego lub popularnonaukowego przy zastosowaniu wybranej strategii pracy z tekstem	W01, U01
K_K06	K01	K	Egzamin ustny (lub pisemny)	W01, W02, W03
			Esej pisemny na	W01, K01

Efekty kształcenia a forma zajęć			Metody oceniania efektów kształcenia	
Efekty kształcenia dla **		Forma zajęć	Metody oceniania***	Efekty kształcenia dla przedmiotu
kierunku	przedmiotu			
K_W21	W01, W02, W03	W		
			wybrany spośród wskazanych temat	
			Notatka macierzowa	W01, W02

.....
data

.....
podpis prowadzącego daną formę zajęć

.....
data

.....
podpis koordynatora przedmiotu

Objaśnienia:

Część „B” sylabusu (opisy sposobów realizowania i sprawdzania efektów kształcenia) nie ma jednorodnej postaci. Podstawowe jednostki organizacyjne uczelni bądź jednostki prowadzące kierunki studiów mogą w tym zakresie opracować i przyjąć inne wzory i sposoby opisów części „B” sylabusu.

** Tabela. Lewa część tabeli jest przyporządkowaniem efektów przedmiotowych (W01, U02, K01) do efektów kierunkowych (K_W01, K_U02) oraz wskazaniem form zajęć (W – wykład; L – laboratorium; Ć – ćwiczenia itd.) pozwalających osiągnąć efekty dla przedmiotu.

*** Tabela. W prawej części tabeli należy zamieścić metody oceniania oraz efekty przedmiotowe, które są w określony sposób sprawdzane (określają je prowadzący – w tabeli podano przykłady).